

白藤江賦

客有：

掛汗漫之風帆，

拾浩蕩之海月。

朝嘑舷兮沅湘，

暮幽探兮禹穴。

九江五湖，

三吳百粵

人跡所至，

靡不經閱。

胸吞雲夢者數百而，

四方壯志猶闕如也。

乃舉楫兮中流，

縱子長之遠遊。

涉大灘口，

溯東潮頭。

抵白藤江，

是泛是浮。

接鯨波於無際，

蘸絲尾之相繆。

水天一色，

風景三秋。

渚荻岸蘆，

瑟瑟颼颼。

折戟沉江，

枯骨盈丘。

慘然不樂，

佇立凝眸。

念豪傑之已往，

嘆蹤跡之空留。

江邊父老，

謂我何求。

或扶藜杖，

或棹孤舟。

揖余而言曰：

此重興二聖擒烏馬兒之戰地，
與昔時吳氏破劉弘操之故洲也。

當期：

舳艫千里，

旌旗旖旎。

貔貅六軍，

兵刃蜂起。

雌雄未決，

南北對壘。

日月昏兮無光，

天地凜兮將毀。

彼：

必烈之勢強，

劉龔之計詭。

自謂投鞭，

可掃南紀。

既而：

皇天助順，

凶徒披靡。

孟德赤壁之師談笑飛灰，

符堅合肥之陣須臾送死。

至今江流，

終不雪恥。

再造之功，

千古稱美。

雖然：

自有宇宙，

故有江山。

信天塹之設險，

賴人傑以奠安。

孟津之會鷹揚箬呂，

濰水之戰國士如韓。

惟此江之大捷，

猶大王之賊聞。
英風可想，
口碑不刊。
懷古人兮隕涕，
臨江流兮厚顏。
行且歌曰：
大江兮滾滾，
洪濤巨浪兮朝宗無盡。
仁人兮聞名，
匪人兮俱泯。
客從而賡歌曰：
二聖兮並明，
就此江兮洗甲兵。
胡塵不敢動兮，千古昇平。
信知：不在關河之險兮，
惟在懿德之莫京。

Bạch Đằng giang phú

Khách hữu:
Quải hạn mạn chi phong phàm,
Thập hạo đăng chi hải nguyệt.
Triều dát huyền hề Nguyên, Tương,
Mộ u thám hề Vũ Huyệt.
Cửu Giang, Ngũ Hồ,
Tam Ngô, Bách Việt.
Nhân tích sở chí,
Mị bất kinh duyệt.
Hung thôn Vân Mộng giả sở bách nhi,
Tứ phương tráng chí do khuyết như dã.
Nãi cử tiếp hề trung lưu,
Túng Tử Trường chi viễn du.
Thiếp Đại Than khẩu,
Tổ Đông Triều đầu.
Để Bạch Đằng giang,
Thị phiếm thị phù.
Tiếp kinh ba ư vô tể,
Trám diêu vĩ chi tương mâu.
Thủy thiên nhất sắc,
Phong cảnh tam thu.
Chữ địch ngàn lô,
Sắt sắt sâu sâu.
Chiết kích trầm giang,
Khô cốt doanh khâu.

Thảm nhiên bất lạc,
Trữ lập ngưng mâu.
Niệm hào kiệt chi dĩ vãng,
Thán tung tích chi không lưu.
Giang biên phụ lão,
Vị ngã hà cầu.
Hoặc phù lê trượng,
Hoặc trạo cô châu.
Áp dư nhi ngôn viết:
"Thử Trùng Hưng nhị thánh cầm Ô Mã Nhi chi chiến địa,
Dữ tích thời Ngô thị phá Lưu Hoảng Thao chi cố châu dã".
Đương kỳ:
Trục lô thiên lý,
Tinh kỳ ý ni.
Tỳ hưu lục quân,
Binh nhữn phong khí.
Thư hùng vị quyết,
Nam Bắc đối lữ.
Nhật nguyệt hôn hê vô quang,
Thiên địa lẫm hê tương huỷ.
Bĩ:
Tất Liệt chi thế cường,
Lưu Cung chi kế quý.
Tự vị đầu tiên,
Khả tảo Nam kỷ.
Ký nhi:
Hoàng thiên trợ thuận,
Hung đồ phi my.
Mạnh Đức Xích Bích chi sự đàm tiêu phi hôi,
Bồ Kiên Hợp Phì chi trận tu du tổng tử.
Chí kim giang lưu,
Chung bất tuyết si.
Tái bạo chi công,
Thiên cổ xung mỹ.
Tuy nhiên:
Tự hữu vũ trụ,
Cổ hữu giang san.
Tín thiên tạm chi thiết hiêm,
Lại nhân kiệt dĩ diện an.
Mạnh Tân chi hội ưng dương nhược Lã,
Duy Thuỷ chi chiến quốc sĩ như Hàn.
Duy thử giang chi đại tiếp,
Do đại vương chi tặc nhân.
Anh phong khả tưởng,
Khẩu bị bất san.
Hoài cổ nhân hê vẫn thế,
Lâm giang lưu hê hậu nhan.
Hành thả ca viết:
"Đại giang hê cồn cồn,
Hồng đào cự lãng hê triều tông vô tận.
Nhân nhân hê văn danh,
Phi nhân hê câu dẫn".

Khách tòng nhi canh ca viết:
"Nhị thánh hề tịnh minh,
Tự thử giang hề tấy giáp binh.
Hồ trần bất cảm động hề, thiên cổ thẳng bình.
Tín tri: bất tại quan hà chi hiểm hề,
Duy tại ý đức chi mạc kinh".

Trương Hán Siêu

Dịch Thơ
Phú sông Bạch Đằng
Khách có kẻ:
Giương buồm giông gió chơi vơi,
Lướt bể chơi trăng mãi miết.
Sớm gõ thuyền chừ Nguyên Tương,
Chiều lần thăm chừ Vũ huyệt.
Cửu Giang, Ngũ Hồ,
Tam Ngô, Bách Việt.
Nơi có người đi,
Đâu mà chẳng biết.
Đầm Vân Mộng chứa vài trăm trong dạ cũng nhiều,
Mà tráng chí bốn phương vẫn còn tha thiết.
Bèn giữa giòng chừ buông chèo,
Học Tử Trường chừ thú tiêu dao.
Qua cửa Đại Than,
Ngược bến Đông Triều,
Đến sông Bạch Đằng,
Thuyền bơi một chiều.
Bát ngát sóng kinh muôn dặm,
Thướt tha đuôi trĩ một màu.
Nước trời một sắc,
Phong cảnh ba thu.
Bờ lau san sát,
Bến lách đìu hiu
Sông chìm giáo gãy,
Gò đầy xương khô.
Buồn vì cảnh thảm,
Đứng lặng giờ lâu.
Thương nỗi anh hùng đâu vắng tá,
Tiếc thay dấu vết luống còn lưu.
Bên sông bộ lão hời,
Hỏi ý ta sở cầu.
Có kẻ lê gậy chống trước,
Có người thuyền nhẹ bơi sau.
Vái ta mà thưa rằng:
"Đây là chiến địa buổi trùng hưng nhị thánh bắt Ô Mã,
Cũng là bãi đất xưa, thuở trước Ngô chúa phá Hoằng Thao".
Đương khi ấy:
Thuyền tào muôn đội,
Tinh kì phấp phới.
Hùng hổ sáu quân,
Giáo gươm sáng chói.

Trận đánh được thua chưa phân,
Chiến lũy bắc nam chống đối.
Ánh nhật nguyệt chừ phải mờ,
Bầu trời đất chừ sắp đổi.
Kìa:
Tất Liệt thế cường,
Lư Cung chúc đối.
Những tường gieo roi một lần,
Quét sạch Nam bang bốn cõi.
Thế nhưng:
Trời cũng chiều người,
Hung đồ hết lối
Trận Xích Bích, quân Tào Tháo tan tác tro bay,
Trận Hợp Phì, giặc Bò Kiên hoàn toàn chết trụi.
Đến nay sông nước tuy chảy hoài,
Mà nhục quân thù khôn rửa nổi.
Tái tạo công lao,
Nghìn xưa ca ngợi.
Tuy nhiên:
Từ có vũ trụ,
Đã có giang san.
Quả là trời đất cho nơi hiểm trở,
Cũng nhờ nhân tài giữ cuộc trị an.
Hội nào bằng hội Mạnh Tân, có vương sư họ Lã,
Trận nào bằng trận Duy Thuỷ, có quốc sĩ họ Hàn.
Khi trận Bạch Đằng mà đại thắng,
Bởi đại vương coi thế giặc nhàn.
Tiếng thơm còn mãi,
Bia miệng không mòn.
Đến chơi sông chừ ủ mặt,
Nhớ người xưa chừ lệ chan.
Rồi vừa đi vừa ca rằng:
"Sông Đằng một dải dài ghê,
Sóng hồng cuộn cuộn tuôn về bể Đông.
Những người bất nghĩa tiêu vong,
Nghìn thu chỉ có anh hùng lưu danh!"
Khách cũng nối tiếp mà ca rằng:
"Anh minh hai vị thánh quân,
Sông đây rửa sạch mấy lần giáp binh.
Giặc tan muôn thuở thanh bình,
Bởi đâu thoát hiểm cốt mình đức cao."